

12.6.3 De gebiedende wijs (προστακτική) geeft aan gebod, verzoek, wens. Deze wijs is te vinden, zoals de aanvoegende wijs, bij de *Ενεστώτας*, (o.t.t.), *Αόριστος* (o.v.t.) en zelden bij *Παρακείμενος* (v.t.t.). De gebiedende wijs heeft slechts twee persoonsvormen de 2^e en de 3^e persoon, enkelvoud en meervoud. De 3^e persoon die overigens niet vaak wordt gebruikt, kent geen aparte vorm en wordt gevormd van de aanvoegende wijs. De 2^e persoon kan ook trouwens gevormd worden van de 2^e persoonsvorm van de aanvoegende wijs met het woordje “να” *ervόόρ*. De ontkenning van de gebiedende wijs kan aangegeven worden met het woordje “μη(v)” *vόόρ* de 2^e persoon, enkelvoud of meervoud, van de aanvoegende wijs:

Γράψε, σε παρακαλώ!!! (Να γράψεις, σε παρακαλώ!) Schrijf maar, alstublieft!!!

Γράψτε!!! (Να γράψετε!!!) Schrijft u maar!!!

Να γράφει of **Ας γράφει**!!! Laat hem schrijven!!!

Μη γράψεις!!!(enkelvoud) Niet schrijven!!!

Μη γράψετε!!!(meervoud) Niet schrijven!!!

12.6.3.1 De gebiedende wijs van de o.t.t. – *Ενεστώτας Προστακτική*

De gebiedende wijs van de o.t.t. geeft aan de continuïteit en herhaling van de handeling.

Vorming van de gebiedende wijs van de o.t.t. in de bedrijvende vorm

Hieronder wordt aangegeven hoe de gebiedende wijs van de o.t.t. in de bedrijvende vorm wordt gevormd. De gebiedende wijs van de o.t.t. in de lijdende vorm wordt zeldzaam gebruikt en wordt niet behandeld. De werkwoorden *γράφω* (schrijven), *αγαπώ* (houden van) dienen als voorbeeld:

1. neem de stam van de o.t.t.

Groep A, werkwoorden van de 1 ^e vervoeging	Groep B, werkwoorden van de 2 ^e vervoeging
γράφω - γράφ-	αγαπώ - αγαπ-

2. zet er achter onderstaande uigangen

voor groep A, 1^e vervoeging: **-ε, -ετε**

voor groep B, 2^e vervoeging: **-α, -άτε**

Groep A, werkwoorden van de 1 ^e vervoeging	Groep B, werkwoorden van de 2 ^e vervoeging
γράφ-ε γράφ-ετε	αγάπ-α αγαπ-άτε

12.6.3.2 De gebiedende wijs van de o.v.t. – *Αόριστος, προστακτική*

De gebiedende wijs van de o.v.t. wordt gebruikt om het gebeuren van een handeling aan te geven. **Voor continuïteit of herhaling van de handeling wordt de gebiedende wijs van de verleden tijd, in principe, niet gebruikt.** In dit geval dient de gebiedende wijs van de tegenwoordige tijd gebruikt te worden.

Vorming van de gebiedende wijs van de o.v.t. in de bedrijvende vorm

Hieronder wordt aangegeven hoe de gebiedende wijs in de bedrijvende vorm van de verleden tijd wordt gevormd. De werkwoorden *γράφω* (schrijven), *αγαπώ* (houden van) dienen als voorbeeld:

1. neem de stam van de verleden tijd

Groep A, werkwoorden van de 1 ^e vervoeging	Groep B, werkwoorden van de 2 ^e vervoeging
γράφω - γράφ- - γραψ-	αγαπώ - αγαπ- - αγαπισ-

2. zet er achter de uigangen, zowel voor groep A, 1^e vervoeging als B, 2^e vervoeging:

-ε

-τε

Groep A, werkwoorden van de 1 ^e vervoeging	Groep B, werkwoorden van de 2 ^e vervoeging
γράψ-ε γράψ-τε	αγάπισ-ε αγαπισ-τε

Vorming van de gebiedende wijs van de o.v.t. in de lijdende vorm

Onderstaande stappen geven aan hoe, in principe, de gebiedende wijs van de verleden tijd in de lijdende vorm wordt gevormd. De werkwoorden $\nu\acute{\tau}\nu\omicron\mu\alpha\iota$ (zich aankleden, gekleed worden) $\alpha\gamma\alpha\pi\acute{\iota}\epsilon\mu\alpha\iota$ (bemind worden) dienen als voorbeeld:

1. Zoek de stam van de verleden tijd in de lijdende vorm. Voor de vorming van de 2^e persoon enkelvoud laat de laatste letter(s) van de stam weg: **-θ, -στ**, (of soms -φτ, -υτ, -χτ)

Groep A, werkwoorden van de 1 ^e vervoeging	Groep B, werkwoorden van de 2 ^e vervoeging
$\nu\acute{\tau}\nu\omicron\mu\alpha\iota$ - $\nu\acute{\tau}\theta$ -ηκα	$\alpha\gamma\alpha\pi\acute{\iota}\epsilon\mu\alpha\iota$ - $\alpha\gamma\alpha\pi\acute{\eta}\theta$ -ηκα
2 ^e persoon enkelvoud: $\nu\acute{\tau}\theta$ -	2 ^e persoon enkelvoud: $\alpha\gamma\alpha\pi\acute{\eta}$ -
2 ^e persoon meervoud: $\nu\tau\theta$ -	2 ^e persoon meervoud: $\alpha\gamma\alpha\pi\eta\theta$ -

2. plaats er achter de uitgangen, voor zowel groep A, 1^e vervoeging als groep B, 2^e vervoeging:
2^e persoon enkelvoud: **-σου (als de weggelaten letter(s) -θ of -στ zijn)**
-ξου (als de weggelaten letters -χτ zijn)
-ψου (als de weggelaten letters -φτ of -υτ zijn)
2^e persoon meervoud: **-είτε**

Groep A, werkwoorden van de 1 ^e vervoeging	Groep B, werkwoorden van de 2 ^e vervoeging
$\nu\acute{\tau}\theta$ -σου	$\alpha\gamma\alpha\pi\acute{\eta}$ -σου
$\nu\tau\theta$ -είτε	$\alpha\gamma\alpha\pi\eta\theta$ -είτε